

Oltid ievers...

Horham (GB) - Frankfurt am Main (D) - Hulste

Het verhaal van de Amerikaanse bommenwerper B.17G

deel 3 : Het noodlot slaat toe

In onze vorige aflevering vertelden we hoe de vijf overlevenden van het gecrashte vliegtuig zich in veiligheid konden brengen op verschillende schuiladressen buiten Hulste en zo uit de handen van de Duitsers konden blijven. Voor de Hulstenaars was de kous echter nog niet af. De Duitsers wilden koste wat kost de Amerikaanse vliegeniers in handen krijgen en waren ervan overtuigd dat enkele Hulstenaars meer wisten.

Kort na de crash vermoedden de Duitsers dat er één of meer bemanningsleden van het Amerikaanse vliegtuig zich schuilhielden op de hoeve van Emiel Bruggeman. Een vrouw zou de Duitsers getipt hebben dat ze er een had zien wegvluchten in de richting van de hoeve. Maar Paul Vanseveren, Emiels boever, had hem langs het erf, langs de elshaag neerwaarts richting Helleput, naar Bavikhove geleid. Ze hebben dan gans de hoeve ondersteboven gekeerd. In de stallingen, in de kelder, op zolder. Zelfs in de mesthoop werd gezocht maar niets gevonden. Ze hebben dan Emiel Bruggeman, Charles Vandemaele, Antoon Verhelle, Jeroom Vercruyse en Robert Verthé, de beenhouwer van op Hulstedorp aangehouden. De laatste twee hadden ze al een tijdje in het vizier. Ze verdachten hen van lidmaatschap van de 'Witte Brigade', het verzet.

Rechts café De Arend en links café Het Oud gemeentehuis waarvan de zolderverdieping tijdelijk dienst deed als gevangenis.

Deze vijf mannen werden onder bewaking opgesloten op de zolder van café Het Oud Gemeentehuis. Op 17 februari 1944 werden ze naar de gevangenis van Kortrijk overgebracht. En daar slaat het noodlot toe. Op 26 maart 1944 bombardeerden geallieerde vliegtuigen het Kortrijkse rangeerstation. Niet alle bommen troffen hun doel. Ook een deel van de binnenstad lag in puin. De gevangenis, gelegen op de plaats van het huidige Conservatoriumplein, kreeg meerdere treffers terwijl de gevangenen in hun cel opgesloten zaten. Hier lieten meer dan 70 gedetineerden

Zicht op de voorgevel van de gevangenis van Kortrijk opgericht in 1854-1856 op de plaats van het huidige Conservatoriumplein. Die gevel gaf uit op het Casinoplein. © Copyright Stad Kortrijk

het leven. Onder hen Emiel Bruggeman en Charles Vandemaele. Voor ten minste zes politieke gevangenen betekende het bombardement hun vrijheid. Robert Verthé hoorde de gordingen kraken en zag plots een deel van zijn cel in een afgrond verdwijnen. Meteen stond hij buiten en sprong door een bres in de omheiningsmuur. Ook Jeroom Vercruyse kon (in pyjama) wegvluchten. Zo kwamen twee Hulstenaars die beroofd werden van hun vrijheid voor hun vermeend aandeel in de ontsnapping van de vliegeniers om het leven.

Foto van wat overbleef van de gevangenis na het bombardement, genomen vanuit de Saverystraat. © Luc A. Vandenbogaerde

Laten we de protagonisten van dit verhaal even van naderbij bekijken.

Emiel Bruggeman

Emiel werd geboren in Hulste op 7 december 1891. Zijn ouderlijke thuis was in de Muizelstraat, de hoeve nu bewoond door Rozanna Bohez. Hij was oud-strijder van de Eerste Wereldoorlog en vocht er bij de artillerie. Hij huwde op 4 mei 1929 met Gertrude Vercruysse. Hij was toen 37, Gertrude was een jaar jonger. Zij hadden geen kinderen. Hun hoeve lag in de Oostrozebeeksestraat, daar waar nu bewoners van De Branding residenten.

Marcel Vercruysse

Marcel was zijn doopnaam, maar iedereen noemde hem Jerome. Hij werd geboren te Bavikhove op 14 augustus 1893. Hij was gehuwd met Maria Elisa Luyckx en had 4 kinderen, het jongste, Antoinette was van 1934. Ze woonden in het hoekhuis dat al jaren onbewoond is rechtover De Vleeshoek. Hij werd aangehouden in verband met de vermeende hulp aan de piloten maar was tevens lid van de Witte Brigade. Hij was één van de 23 Hulstenaren die lid waren van de compagnie 'Pseudo-Macareux, groep Wolf', een afdeling van het Geheim Leger.

Na zijn ontsnapping uit de gebombardeerde gevangenis is hij zich gaan aangeven en is korte tijd daarna vrijgekomen door het betalen van losgeld ter waarde van twee woonhuizen aan een Duits officier. Deze informatie kregen we van zijn dochter Marie-Louise die erbij vermeldt dat ook voor Emiel Bruggeman al 100.000 frank losgeld betaald was via een tussenpersoon: Dokter Decoene uit Kortrijk.

Robert Verthé

Robert werd geboren te Hulste op 24 januari 1891. Hij trouwde twee maal. De eerste maal tijdens WO I te Bolbec - Seine inférieure in Frankrijk met Georgette Hamel en zij bleven daar wonen. Zij kregen 2 kinderen: Sylvain (°1918) en Jacqueline (°1921). Georgette overleed in 1923 en Robert keerde terug naar Hulste. Hij was er slachter op Hulstedorp 15 (nu bakkerij Klaas). Hij hertrouwde in 1926 met Irma Delchambre en zij runde er een Sparwinkel. Zij kregen drie kinderen: Marie-Louise, Viviane en Joseph die slechts drie maanden leefde. Robert was net zoals Jerome Vercruysse lid van de 'Witte Brigade - compagnie 'Pseudo-Macareux' die actief was in het Kortrijkse.

Jacques Lesage

Jacques werd geboren op 11 juni 1926 te Gasville-Oisème (in de buurt van Chartres - F). Zijn ouderlijke thuis was in de Kerkstraat 20. Jacques was student in het Heilig-Hartcollege van Waregem maar had de dag van de crash vrijaf. Toen hij het getroffen vliegtuig laag over Hulste zag scheren, fietste hij onmiddellijk naar de rampzone. Zoals we reeds vertelden hielp hij Omar Patterson aan burgerkleden en droeg hem over aan Remi Verdure die naar verluidt goed Engels kon. Jacques kwam al snel in het vizier van de Duitsers. Hij was actief in het geheim leger in de compagnie groep 'John' Hij dook eerst onder bij slager Robert Verthé op Hulstedorp, later bij Jerome Vercruysse en vluchtte daarna naar Frankrijk. Jacques' vader, Gaston, werd aangehouden maar toen bleek dat hij er voor niets tussen zat werd hij weer vrijgelaten. Jacques hebben ze nooit kunnen pakken. Na de bevrijding in september 1944, keerde Jacques terug naar Hulste. Hij huwde in 1948 met Dionisa Craeymeersch en ze kregen drie kinderen. Hij overleed op 20 oktober 2010 in het rustoord van Kuurne.

Emile Bruggeman en zijn echtgenote Gertrude Vercruysse op hun erf.

Jacques Lesage - kort na de bevrijding als lid van het Geheim Leger.

Charles Vandemaele

Hoewel Charles in het geheel niet actief was in het verzet en in het geheel niets te maken had bij het onderduiken van de bemanning van het verongelukte vliegtuig werd hij toch opgepakt. De volgende aflevering zal volledig aan hem gewijd zijn.

[bronnen]

[SH]

© www.hulste.info - 2022

[disclaimer]